

ÎNCHEIERE

05 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul Verei Stațenco, Igor Moraru, Martei Ivancenco, Nataliei Cioran, Valentinei Solonaru, Alionei Pîrău, Vitalie Diftirencu, Svetlanei Nicu, Liubei Vicol, Tatiane Volter, Liudmilei Stajilova, Vladislav Tărchilă, Inei Ghitmanenco, Igor Macarie, Radu Bacalîm, Liubei Rusu, Nicolae Rotaru, Constantin Pîntea, avocatul Constantin Lazari,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Verei Stațenco, lui Igor Moraru, Martei Ivancenco, Nataliei Cioran, Valentinei Solonaru, Alionei Pîrău, Vitalie Diftirencu, Svetlanei Nicu, Liubei Vicol, Tatiane Volter, Liudmilei Stajilova, Vladislav Tărchilă, Inei Ghitmanenco, Igor Macarie, Radu Bacalîm, Liubei Rusu, Nicolae Rotaru, Constantin Pîntea împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Departamentul Instituțiilor Penitenciare cu privire la obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către reprezentantul Verei Stațenco, lui Igor Moraru, Martei Ivancenco, Nataliei Cioran, Valentinei Solonaru, Alionei Pîrău, Vitalie Diftirencu, Svetlanei Nicu, Liubei Vicol, Tatiane Volter, Liudmilei Stajilova, Vladislav Tărchilă, Inei Ghitmanenco, Igor Macarie, Radu Bacalîm, Liubei Rusu, Nicolae Rotaru, Constantin Pîntea, avocatul Constantin Lazari și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 08 septembrie 2016,

c o n s t a t ă:

La data de 16 octombrie 2015, reprezentantul Verei Stațenco, Igor Moraru, Martei Ivancenco, Nataliei Cioran, Valentinei Solonaru, Alionei Pîrău, Vitalie Diftirencu, Svetlanei Nicu, Liubei Vicol, Tatiane Volter, Liudmilei Stajilova, Vladislav Tărchilă, Inei Ghitmanenco, Igor Macarie, Radu Bacalîm, Liubei Rusu, Nicolae Rotaru, Constantin Pîntea, avocatul Constantin Lazari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Departamentul Instituțiilor Penitenciare cu privire la obligarea emiterii actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, sunt colaboratori ai Departamentului Instituțiilor Penitenciare, Întreprinderea de Stat „Russca”, și au primit apartamente de serviciu în perioada când activau/activeaza la Departamentul Instituțiilor Penitenciare, ÎS „Russca”, toate apartamentele fiind în gestiunea acesteia, iar persoanele care locuiesc în ele, dețin doar dreptul de posesiune și folosință. Pe motivul lipsei surselor financiare, nu și-au privatizat apartamentele în care locuiesc până la data de 11 ianuarie 2013, când aveau dreptul, conform prevederilor legale existente, de a-și privatiza locuințele/apartamentele de serviciu, a căror locatari au lucrat mai puțin de 10 ani în unitatea respectivă.

Menționează că, nu au realizat acest drept, iar din 11 ianuarie 2013, odată cu modificarea legislației, reclamanții sunt lipsiți de acest drept, deoarece art. 5 alin. (2) din Legea privatizării fondului de locuințe, după modificarea prin Legea nr.278 din 07 decembrie 2012, prevede expres ca nu pot fi vândute sau transmise cu titlu gratuit în proprietate privată imobilele care se află în orașele militare de tip închis, căminele, locuințele de serviciu, locuințele avariate și ireparabile, casele ce urmează a fi demolate, cantoanele și alte construcții care se află la balanța sau în proprietatea fondului forestier de stat.

Considera că, această modificare/prevedere legală vine în contradicție cu prevederile legale existente în Constituție și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. Mai mult decât atât, în situația când această normă se aplică după 11 ianuarie 2013, se creează o situație de discriminare a cetățenilor, care nu mai au dreptul să-și privatizeze apartamentele, chiar dacă ei au delimitat acest drept până la data de 10 ianuarie 2013 și doar pe motivul ca ei nu s-au adresat cu o asemenea cerere în ce privește privatizarea locuințelor de serviciu, dar continua să dețină cele două elemente ale dreptului de proprietate, posesie și folosință, fiind lipsiți prin Lege de dreptul de a le privatiza.

Au remarcat că, art. 17 alin. (1) din Legea sus indicată, s-a introdus următoarea sintagma/modificare, după cuvintele „...de stat și departamentale”, textul „...cu excepția locuințelor de serviciu”, ceea ce înseamnă ca apartamentele de stat și cele departamentale pot fi privatizate, iar cele de serviciu - nu, elementul de discriminare deja fiind prezent.

Invocă că, la data de 21 august 2015, în adresa Ministerului Justiției și Departamentului Instituțiilor Penitenciare au înaintat o cerere prealabilă privind emiterea actului administrativ, prin care li s-ar permite persoanelor care au activat, or activeaza, în cadrul Departamentului Instituțiilor Penitenciare, să-și privatizeze apartamentele de serviciu, spre a exclude elementul de discriminare, iar la data de 16 septembrie 2015 Departamentul Instituțiilor Penitenciare a expediat în adresa avocatului un răspuns prin care s-a menționat că se reiterează poziția expusă în răspunsul nr.5/2931 din 01 iulie 2015 la cererea colectivă cu nr.4375 din 03 iunie 2015 și a anexat răspunsul dat, iar Ministerul Justiției nu a dat nici un răspuns.

Solicită, obligarea Ministerului Justiției, ca organ ierarhic superior al Departamentului Instituțiilor Penitenciare, să adopte actul administrativ prin care să permită reclamanților să-și privatizeze apartamentele de serviciu din r-nul Hîncești, s. Rusca, constatarea faptului că sintagma „nu pot fi vândute sau

transmise cu titlu gratuit în proprietate privată imobilele... locuințele de serviciu...” din art. 5 alin. (2) al Legii privatizării fondului de locuințe, ce urmează a fi aplicată, este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, formularea unei sesizări către Curtea Constituțională, prin care urmează a fi declarată neconstituțională sintagma „...locuințele de serviciu” din fraza „nu pot fi vândute sau transmise cu titlu gratuit în proprietate privată imobilele” a art. 5 alin. (2) din Legea privatizării fondului de locuințe.

Prin încheierea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 07 aprilie 2016, a fost remisă după competența Curții Constituționale cererea reprezentantului Verei Stațenco, Igor Moraru, Martei Ivancenco, Nataliei Cioran, Valentinei Solonaru, Alionei Pîrău, Vitalie Diftirencu, Svetlanei Nicu, Liubei Vicol, Tatiane Volter, Liudmilei Stajilova, Vladislav Tărchilă, Inei Ghitmanenco, Igor Macarie, Radu Bacalîm, Liubei Rusu, Nicolae Rotaru, Constantin Pîntea, avocatul Constantin Lazari privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Prin hotărâre Curții Constituționale din 17 mai 2016, privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea privatizării fondului de locuințe nr. 1324-XII din 10 martie 1993, a fost respinsă excepția de neconstituționalitate ridicată de avocatul Constantin Lazari și recunoscut constituționale sintagmele „locuințele de serviciu” din art. 5 alin.(2) și „cu excepția locuințelor de serviciu” din art. 17 alin. (1) din Legea privatizării fondului de locuințe nr. 1324-XII din 10 martie 1993.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 08 septembrie 2016 a fost respinsă acțiunea ca nefondată.

Prima instanță respingând acțiunea și-a argumentat concluzia prin faptul că, locuințele de serviciu se înscriu în categoriile de locuințe care, prin regimul lor, sunt excluse din fondul locativ pasibil de privatizare, deoarece potrivit prevederilor art. 5 alin.(2) din Legea privatizării fondului de locuințe, modificate prin Legea nr. 278 din 07 decembrie 2012, nu pot fi vândute sau transmise cu titlu gratuit în proprietate privată imobilele care se află în orașele militare de tip închis, căminele, locuințele de serviciu, locuințele avariate și ireparabile, casele ce urmează a fi demolate, cantoanele și alte construcții care se află la balanța sau în proprietatea fondului forestier de stat.

Prima instanță a stabilit că, și art. 21 alin.(7) din Legea cu privire la locuințe prevede că locuințele de serviciu construite sau procurate din sursele bugetare de stat sau locale nu pot fi înstrăinate sau trecute la alt tip de locuințe.

Totodată, prima instanță a constatat că, locuințele de serviciu fac parte din categoriile locuințelor acordate de stat, în condițiile legii, și sunt folosite pentru domicilierea unor categorii de persoane pe perioada exercitării de către acestea a atribuțiilor funcționale.

În aceste circumstanțe, prima instanță a concluzionat că, refuzul Ministerului Justiției al RM nr. 5/4025 din 11 septembrie 2015 și al Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr. 5/2931 din 01 iulie 2015 de a permite reclamanților Verei Stațenco, Igor Moraru, Martei Ivancenco, Nataliei Cioran, Valentinei

Solonaru, Alionei Pîrău, Vitalie Diftirencu, Svetlanei Nicu, Liubei Vicol, Tatianeii Volter, Liudmilei Stajilova, Vladislav Tărchilă, Inei Ghitmanenco, Igor Macarie, Radu Bacalîm, Liubei Rusu, Nicolae Rotaru, Constantin Pîntea, care au primit apartamente de serviciu în perioada când activau/activează la Departamentul Instituțiilor Penitenciare, ÎS „Rusca” este întemeiat și bazat pe prevederile legale.

Prima instanță respingând alegațiile reprezentantului reclamantilor, avocatului Constantin Lazari, precum că, sintagma, „Nu pot fi vândute sau transmise cu titlu gratuit în proprietate privată imobilele...locuințele de serviciu...” din art. 5 alin.(2) din Legea privatizării fondului de locuințe nr. 1324-XII din 10 martie 1993, ce urmează a fi aplicată, este în contradicție cu prevederile Constituției RM și ale Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, a remarcat Hotărârea Curții Constituționale din 17 mai 2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea privatizării fondului de locuințe nr. 1324-XII din 10 martie 1993, care a recunoscut constituționale sintagmele „locuință de serviciu” din art. 5 alin.(2) și „cu excepția locuințelor de serviciu” din art. 17 alin.(1) din Legea privatizării fondului de locuințe nr. 1324-XII din 10 martie 1993, care a menționat că este prerogativa legislatorului de a decide modul de exercitare a dreptului statului asupra bunurilor aflate în proprietatea sa.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2017 a fost respins apelul declarat de către reprezentantul Verei Stațenco, Igor Moraru, Martei Ivancenco, Nataliei Cioran, Valentinei Solonaru, Alionei Pîrău, Vitalie Diftirencu, Svetlanei Nicu, Liubei Vicol, Tatianeii Volter, Liudmilei Stajilova, Vladislav Tărchilă, Inei Ghitmanenco, Igor Macarie, Radu Bacalîm, Liubei Rusu, Nicolae Rotaru, Constantin Pîntea, avocatul Constantin Lazari și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 26 aprilie 2017, reprezentantul Verei Stațenco, Igor Moraru, Martei Ivancenco, Nataliei Cioran, Valentinei Solonaru, Alionei Pîrău, Vitalie Diftirencu, Svetlanei Nicu, Liubei Vicol, Tatianeii Volter, Liudmilei Stajilova, Vladislav Tărchilă, Inei Ghitmanenco, Igor Macarie, Radu Bacalîm, Liubei Rusu, Nicolae Rotaru, Constantin Pîntea, avocatul Constantin Lazari a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu hotărârile instanțelor inferioare, deoarece atât prima instanță cât și instanța de apel nu s-au expus asupra tuturor cerințelor invocate de reclamant în cererea de chemare în judecată și au aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Menționează că, în motivarea hotărârii instanța judecătorească este obligată să indice, circumstanțele pricinii, probele veridice pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, locul aflării, în cadrul dosarului, a probei la care se face referire, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe.

Susține că, instanțele judecătorești naționale sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările ca sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera p încălcare a art. 6 par.1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat copia deciziei contestate în adresa recurenților la data de 05 martie 2017 (f. d. 76, Vol.II), însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia de către ultimii.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară,

sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul Verei Stațenco, Igor Moraru, Martei Ivancenco, Nataliei Cioran, Valentinei Solonaru, Alionei Pîrău, Vitalie Diftirencu, Svetlanei Nicu, Liubei Vicol, Tatianeii Volter, Liudmilei Stajilova, Vladislav Tărchilă, Inei Ghitmanenco, Igor Macarie, Radu Bacalîm, Liubei Rusu, Nicolae Rotaru, Constantin Pîntea, avocatul Constantin Lazari nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs sunt similare argumentelor invocate atât în prima instanță, cât și în instanța de apel și sunt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept, cărora instanța de apel le-a dat o apreciere corectă, având la bază cumulul de dovezi administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, apreciate conform art.130 CPC.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către reprezentantul Verei Stațenco, Igor Moraru, Martei Ivancenco, Nataliei Cioran, Valentinei Solonaru, Alionei Pîrău, Vitalie Diftirencu, Svetlanei Nicu, Liubei Vicol, Tatianeii Volter, Liudmilei Stajilova, Vladislav Tărchilă, Inei Ghitmanenco, Igor Macarie, Radu Bacalîm, Liubei Rusu, Nicolae Rotaru, Constantin Pîntea, avocatul Constantin Lazari, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul reprezentantului Verei Stațenco, Igor Moraru, Martei Ivancenco, Nataliei Cioran, Valentinei Solonaru, Alionei Pîrău, Vitalie Diftirencu, Svetlanei Nicu, Liubei Vicol, Tatianeii Volter, Liudmilei Stajilova, Vladislav Tărchilă, Inei Ghitmanenco, Igor Macarie, Radu Bacalîm, Liubei Rusu, Nicolae Rotaru, Constantin Pîntea, avocatul Constantin Lazari ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul reprezentantului Verei Stațenco, Igor Moraru, Martei Ivancenco, Nataliei Cioran, Valentinei Solonaru, Alionei Pîrău, Vitalie Diftirencu, Svetlanei Nicu, Liubei Vicol, Tatiane Volter, Liudmillei Stajilova, Vladislav Tărchilă, Inei Ghitmanenco, Igor Macarie, Radu Bacalîm, Liubei Rusu, Nicolae Rotaru, Constantin Pîntea, avocatul Constantin Lazari se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă

Ion Druță

Mariana Pitic